

Doktorské vzpomínky II

V letošním jarním vydání jsme si připomněli jednoho z nejznámějších šumavských poválečných lékařů MUDr. Jiřího Pejšu a jeho šumavské historky. Dovolte mi, abych se ještě jednou vrátila s panem doktorem Pejšou na Šumavu, tentokrát zasněženou a mrazivou.

Akce Horské služby aneb hledačky

V našich horách nebylo nebezpečí pádu do Kotelních jam a Obřích dolů jako v Krkonoších, nehrozilo zřícení ze skály při horolezecké túře a i hrozba lavin je zde minimální. Záludnost našich hor spočívá v rozlehlosti a hloubce lesů, v náhlých změnách počasí a zejména v jejich opuštěnosti. Vždyť osazeno bylo jen několik samot v nejbližším okolí cest a vesnic, jinak široko daleko ani živé duše.

První velkou zimní akcí našeho okrsku Horské služby byla hledačka skupiny školáků – lyžařů. Po celodenním výletě na Pancíř a Můstku se nevrátili do hotelu v Hojsově Stráži. Z telefonického oznámení jsem se dozvěděl, že pět školáků odešlo s mladým učitelem, lyžařským instruktorem, kolem desáté hodiny dopoledne. Chtěli vystoupit na Pancíř, zde jezdit a po obědě přejít na vrchol Můstku, kde byl dobrý sněh. V chatě na Můstku se pak nasvačit a ještě za světla se vrátit do hotelu. Bylo 19.30 hodin a po chlapcích ani vidu, ani slechu. S Tondou Říhou, náčelníkem Horské služby, jsme se shodli, že se patrně

zdrželi na pláních a přepadla je tma. Zabloudili na druhou stranu hřebene, kde není samota, hájovna, nic, co by je mohlo orientovat. Nejspíš u Tomanova křížku přestoupili „bludný kořen“ a jsou teď v pustínách a lesích někde v okolí dvora Křepice. Náčelník rozhodl: „Vyrážíme zatím sami, půjdeme na jisto. Vezmeme s sebou jen Roberta Minaříka, člena hlídky na Špičáku.“ Přijel jsem sanitkou, do které jsme naložili kanadské saně, tři páry lyží a celou výstroj, pro hledačku nezbytnou. A také čaj v termoskách, jídlo, baterky, deky, celty, tulení pásy na lyže při stoupání, rezervní prádlo, teplé oblečení navrch. Chlapci budou prochladlí a vyhladovělí. Sbalil jsem obvazový materiál, dlahy, obligátní tašku se šitím, mastmi a léky. To vše pak rozdělíme do tří horolezeckých batohů, které při hledačce hodíme na záda.

Dojeli jsme na Javornou, připnuli na prsa bateriové reflektory, na záda hodili batohy. Nás tři nečekalo nic jiného než prohledat prostor velikosti přibližně deset krát dvacet kilometrů plání, prudkých svahů, strží, hlubokých lesů, pasek, mnoho cest i necest. V krajině byl jeden jediný obydlý dvůr, kam však ztracenci nedošli. To by

MUDr. Pejša s chotí před domkem ve Vyšehradské ulici v Praze, kde ve stáří bydleli

Turistická chata na Můstku, dnes již neexistující

jistě odtud telefonovali na poštu v Javorné i do hotelu v Hojsově Stráži. Spoléhalí jsme na Křepici, kde se svítí v noci na dvoře, jsou tam ovce i ovčáčtí psi. Bylo možné doufat, že zbloudilí lyžaři uviděli světlo či slyšeli štěkot psů. Světla statku však byla zahalená mlhou a psi byli zalezlí a tiší, což ani batyžové nechápali.

Usilovným pochodem jsme začali stoupat výše pod hřeben. Pokud je správný náš předpoklad, že se dostali na severní stráně, narazíme na lyžařské stopy. Nenajdeme-li stopy, skončíme hledačku, vyrozumíme ostatní členy HZS a začneme soustavně prohledávat severní i jižní svahy hor. Stoupali jsme asi dvě hodiny a poté začali traverzovat. Po hodině jsme objevili místo plné stop, kde však zřejmě jezdili lyžaři z města a ze vsi. Tady hledání nemohli být, stopy by je dovedly do bezpečí. Po dalších dvou hodinách jsme našli stopy podezřelé – mohlo tudy jet pět až osm lyžařů! Sledovali jsme dál rýhy po lyžích, vedly na jednu asi kilometr dolů a pak se velikým obloukem obrátily a směřovaly kolmo nahoru. Po další hodině se nám zdálo, že slyšíme nějaké zvuky a vystřelili tedy bílou světlici. Vtom se zdáli ozvat výkřiky a pískání. Po půlhodině chůze šikmo přes

plán k lesu se skupinka objevila ve světle reflektorů baterek, našli jsme je! Klukům rychle otrnulo a radovali se, jak budou slavní, když po nich pátrala Horská služba. Jen jeden z nich stál tiše stranou a třásl se. Přidělili jsme každému teplý, sladký čaj, třesoucího se chlapce zabalili, položili na saně s termofory u nohou a pod ledvinami. Celou skupinku jsme pak dopravili na statek, kde dostali najíst i napít, na stolech se objevily mísy s buchty, velkými jako cihly, misticíky s cukrem, medem i zavařeninou. Převlékli se do teplého oblečení a okamžitě zalezli na kutě. Správcová rozvěsila na šňůry kolem kamen mokré oblečení, připravila novinový papír na vycpání mokrých lyžařských bot. Byla to zkušená máma několika dětí, také lyžařů.

„Jak to, že jsme zabloudili, vždyť jsme šli přesně tak, jak nám v chatě ukázali?“ divil se učitel. A tak jsme slíbili, že za nimi s náčelníkem příští večer dorazíme, a budeme jim vyprávět, jak si měli správně počínat. Vždyť možná někdy příště budou moci pomáhat někomu jinému...

My jsme se někdy před pátou ranní vrátili do Železné Rudy a já hned volal do Hojsovky, kde vrcholil hasičský bál, abych vyrozuměl chlapce z hlídky, že bude druhý

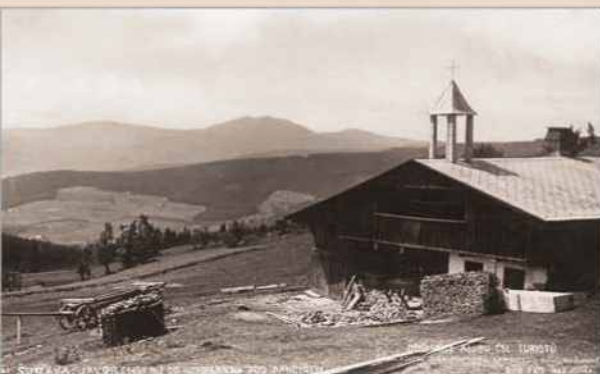
den třeba doprovodit nalezené zbloudilce z Křepice přes hřeben do hotelu. Byli už srozumění, telefonáty o ztracených dětech způsobily poplach, zejména mezi žen-skými. A tak už věděli i to, že jsme je našli.

Usadili jsme se v čekárně mé ordinace, přinesl jsem konvičku čaje, kousek slaniny, chleba. Když se náčelník přiznal, že měl včera narozeniny, vytáhl jsem lahvičku koňaku. Kamarádi obezdili jídlo odlivkou dobrého moku, víčka se jim však lepila únavou a nevyspaním. Hodil jsem náčelníka i Roberta Minaříka na Špičák, sanitka zůstala před garáží. Bylo pondělní ráno, kohouti se probouzeli, zalézt do postele už nemělo smysl. Jen chvíli jsem si zdířl s hlavou na desce ordináčnického stolu a už jsem slyšel, jak se čekárna plní pacienty. Pozval jsem prvního.

„Pan doktor je nějak nevyspalý, byla neděle, to byl asi flámeček,“ ozvalo se z čekárny. Byl však mezi nimi i jeden informovaný a ten jim vylíčil, o jaký flám se jednalo a jak se protáhl až do rána... Zkrátka udělal jim pořádné kázání!

■ Hana Voděrová

(Čerpáno z knihy MUDr. Jiřího Pejši „Doktor na horách“)

Hofmannův dvůr na svahu Pancíře, kolem r. 1930

Železná Ruda na počátku 20. století

Špičák od Hofmanek, rok 1926

